

Motion till riksdagen 2021/22:3838

av **Maria Malmer Stenergard m.fl. (M)**

Bidragsbrott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en bidragsbrottsenhet hos Försäkringskassan och ge Ekobrottsmyndigheten uppdraget att åtala för bidragsbrott och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Försäkringskassan och övriga myndigheter sinsemellan större befogenheter att dela med sig och använda den information och kunskap som de har, för att öka och effektivisera sitt samarbete, och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Försäkringskassan möjlighet att begära ut konto- och bankuppgifter från enskilda och företag för att kunna fatta korrekta beslut om utbetalning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En viktig komponent i en rättvis socialförsäkring är att utbetalningar från den gemensamma välfärden endast går till dem som har rätt till det. Enligt Brottsförebyggande rådet anmäldes under 2020 omkring 27 000 bidragsbrott. Det samlade ekonomiska värdet av bidragsbrott uppgår enligt Försäkringskassan till många miljarder kronor varje år. Det faktum att socialförsäkringssystemet går att manipulera innebär att tilltron till staten undergrävs.

Riksdagen har tillskjutit medel till Försäkringskassan för att myndigheten skall öka intensiteten i arbetet mot bidragsbrott och missbruk av socialförsäkringen, men mycket mer behöver göras, inte minst då det kommer till myndighetens befogenheter.

Den gemensamma välfärden finansieras av skattemedel och syftar till att vara ett socialt skyddsnät till de personer som av olika anledningar behöver stöd i vardagen och hjälp i stunden. Bidragsfusk och andra brott mot välfärdssystemet måste beivras och bekämpas.

För två år sedan togs initiativ till ett myndighetsövergripande samarbete mot bidragsbrott, med syftet att stärka samhällets motståndskraft mot denna form av brotts-

lighet. Trots att detta samarbete är i sin linda, så har det tydliggjorts att det finns lagstiftning som förhindrar att förebyggande insatser blir effektiva. Myndigheter måste i större omfattning kunna dela med sig och använda den information och kunskap som de har, för att samhället mer effektivt ska kunna motverka brottslighet mot vårt gemensamma välfärdssystem.

Det bör inrättas en bidragsbrottsenhet på Försäkringskassan för att mer effektivt kunna utreda brott mot socialförsäkringssystemet, och ansvaret för att åtala bidragsfusk bör flyttas till Ekobrottsmyndigheten eftersom dagens system då misstanke om bidragsbrott lämnas till polis och åklagare inte i tillräcklig grad leder till lagföring. Orsaken till den låga graden av lagföring går att läsa i komplexiteten kopplat till hur socialförsäkringssystemet är uppbyggt och tillämpas. Mot den bakgrunden är det mer rimligt att experter på bidragssystemet är bättre lämpade att utreda dessa brott.

Försäkringskassan bör dessutom få rätt att utföra oannonserade hembesök samt vägra utbetalning vid en skälig grund för misstanke om brott. Sverige har kommit väldigt långt i digitaliseringen av betalmarknaden och det skapar stora möjligheter att förbättra förutsättningarna att kontrollera och följa penningflöden, men då måste det finnas en skyldighet för enskilda och företag att bidra med upplysningar. Om myndigheter såsom Försäkringskassan gavs möjlighet att begära ut konto- och bankuppgifter så skulle förutsättningarna att kunna fatta korrekta beslut om utbetalning avsevärt förbättras.

Den 20 maj 2021 beslutade riksdagen, efter ett utskottsinitiativ från Moderaterna, att regeringen skulle återkomma med ett förslag om att utvidga bidragsbrottslagen till att även omfatta statliga stöd till företag. Denna ändring bör kunna genomföras relativt omgående.

Maria Malmer Stenergard (M)

Mattias Karlsson i Luleå (M)

Arin Karapet (M)

Katarina Brännström (M)

Ann-Sofie Alm (M)